

foto: Jurgen de Witte

Kris Michiels • marketingadviseur VLAM vzw

Liliane Driesen • woordvoerder VLAM vzw – Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing

De Belgische consument eet (thuis) gemiddeld 28 kilo aardappelproducten per jaar. Verse aardappelen blijven daarbij de maaltijdbegeleider bij uitstek met een volumeaandeel van 67%. In 2012 was 78% van de aangekochte verse aardappelen van Belgische herkomst en dat binnenlandse aandeel zit stevig in de lift. 40% van de aankopen gebeurt in hypermarkten en grotere supermarkten (stijgend). Dat blijkt uit de cijfers van het marktonderzoeksbureau **GfK Panelservices Benelux**, dat in opdracht van **VLAM** het thuisverbruik volgt bij 5.000 Belgische gezinnen.

VLAM vzw, het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing, peilt ieder jaar via GfK Panelservices naar de evolutie van het aardappelverbruik bij de Belgische consument. Daaruit blijkt onder meer dat 72% van de aardappel(bereiding)en thuis worden opgegeten, 9% in horecazaken, 8% bij familie of vrienden, 6% op werk of school en 5% op overige plaatsen. Deze algemene cijfers verschillen wel afhankelijk van de bereidingsvorm: gekookte aardappelen worden in verhouding nog vaker thuis gegeten, puree zien we wat vaker op werk/school. Friet scoort dan weer beter in horecazaken.

We gaan wat dieper in op de cijfers over het thuisverbruik van aardappelproducten.

Figuur 1 toont de evolutie van het thuisverbruik in kg per capita in de periode 2002-2012. Dit op basis van een bevraging bij 5000 gezinnen.

Na een daling van het thuisverbruik van verse aardappelen in het begin van deze eeuw, noteerde VLAM in 2007 en 2008 een bescheiden stijging. Wellicht als gevolg van de crisis grijpen mensen meer terug

naar thuisverbruik in plaats van buitenshuis verbruik en naar basisvoedingsproducten in plaats van meer verwerkte producten of kant-en-klare maaltijden. Vanaf 2009 zette de daling in het thuisverbruik van verse aardappelen zich evenwel verder tot in 2012, toen het thuisverbruik van verse aardappelen opveerde van 27,7 naar 28,0 kg per capita.

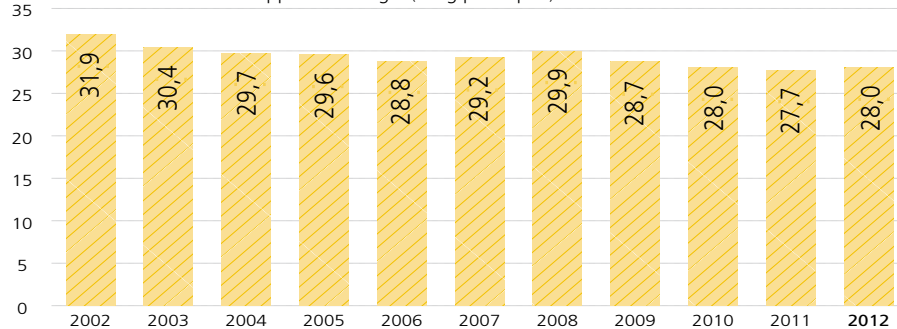
Deze recente stijging komt er zowel dankzij een stijging van het aantal kopende gezinnen (dat sowieso nog altijd boven de 90% ligt) én een stijging van de aankoopfrequentie. De Vlaming kocht met 29,7 kg per capita in 2012 meer verse

aardappelen dan de Brusselaar en de Waal die respectievelijk 21,8 en 27,0 kg kochten. De stijging in het verbruik was in 2012 ook hoger in Vlaanderen, waardoor de daling sinds 2008 in Vlaanderen ook wat minder sterk is dan in de andere regio's.

De gemiddelde aankoop prijs voor de consument lag in 2012 een stukje lager dan in 2011 door de lagere prijzen in het voorjaar van 2012 ten opzichte van het voorjaar van 2011. Hierdoor daalde, ondanks de stijging in volume, de besteding aan verse aardappelen van 20,3 naar 19,9 euro per capita.

Figuur 1

Thuisverbruik van verse aardappelen in België (in kg per capita)

BRON: GfK Panelservices Benelux

Thuisverbruik van verwerkte aardappelen stabiliseert

Het thuisverbruik van verse verwerkte aardappelen (verse frieten, verse voorgeschilde en/of voorgegaarde aardappelen, ...) steeg van 1,0 kg per capita in 2008 tot 1,5 kg per capita in 2011, dat is dus +50% op 3 jaar tijd. In 2012 bleef dit thuisverbruik evenwel hangen op 1,5 kg per capita en dit doordat zowel het percentage kopende gezinnen (58%) als de aankoopfrequentie van deze gezinnen stabiliseerde. Door een licht gedaalde gemiddelde prijs daalde de besteding aan verse verwerkte aardappelen van 4,3 naar 4,1 euro per capita.

Het thuisverbruik van verwerkte aardappelen in diepvries (frieten, kroketten e.a.) schommelde de laatste jaren rond 5,6 à 5,7 kg per capita. In 2012 kwamen we uit op 5,7 kg verbruik per capita en 8,5 euro besteding per capita. 79% van de Belgische gezinnen kocht in 2012 minstens 1 keer verwerkte aardappelen in diepvries.

Verse aardappelen blijven de grootste maaltijdbegeleider

Figuur 2 toont het aandeel van de diverse maaltijdcomponenten binnen de groep van maaltijdbegeleiders.

Verse aardappelen blijven met 67% het grootste volumeaandeel behouden binnen de maaltijdbegeleiders. Het volumeaandeel van verse aardappelen is wel dalend ten voordele van de verwerkte aardappelen en droge deegwaren. De laatste 2 jaar verloopt de daling in het aandeel van verse aardappelen wel minder snel (nog slechts -0,2% in 2012). Droge deegwaren en droge rijst blijven aan elkaar gewaagd qua marktaandeel.

In Vlaanderen hebben verse aardappelen een groter volumeaandeel dan in gans België, namelijk 70% en dit ten nadele van droge deegwaren (aandeel van 9%).

Het volumeaandeel van verse aardappelen stijgt met de leeftijd: bij <30-jarigen komen we uit op 60% terwijl dit bij >65-jarigen 75% is. Het verschil tussen deze leeftijdsgroepen vlakkt wel uit, want bij de jongere gezinnen noteerde VLAM de laatste jaren wel een stijging van het volumeaandeel van verse aardappelen, terwijl dat bij de oudere gezinnen daalt.

Aandeel van Belgische aardappelen bedraagt 78%

De herkomst van de producten behoort niet tot de belangrijkste aankoopcriteria voor verse aardappelen, maar het wint de laatste jaren wel aan belang. Deze evolutie merken we ook in het marktaandeel van Belgische aardappelen. Dit aandeel was aan het begin van deze eeuw sterk dalend: van 88% in 2000 tot 70% in 2007. Door de groeiende belangstelling van consumenten voor producten van bij ons, doen de supermarkten meer inspanningen om Belgische aardappelen aan te bieden. Ook de Belgische aardappelsector spant zich in om de thuishmarkt als voorkeursmarkt te behandelen. Het aandeel van Belgische oorsprong steeg sinds 2007 opnieuw tot 78,5% in 2011. In 2012 bleef dit aandeel stabiel.

Het populaire Bintje verliest aandeel

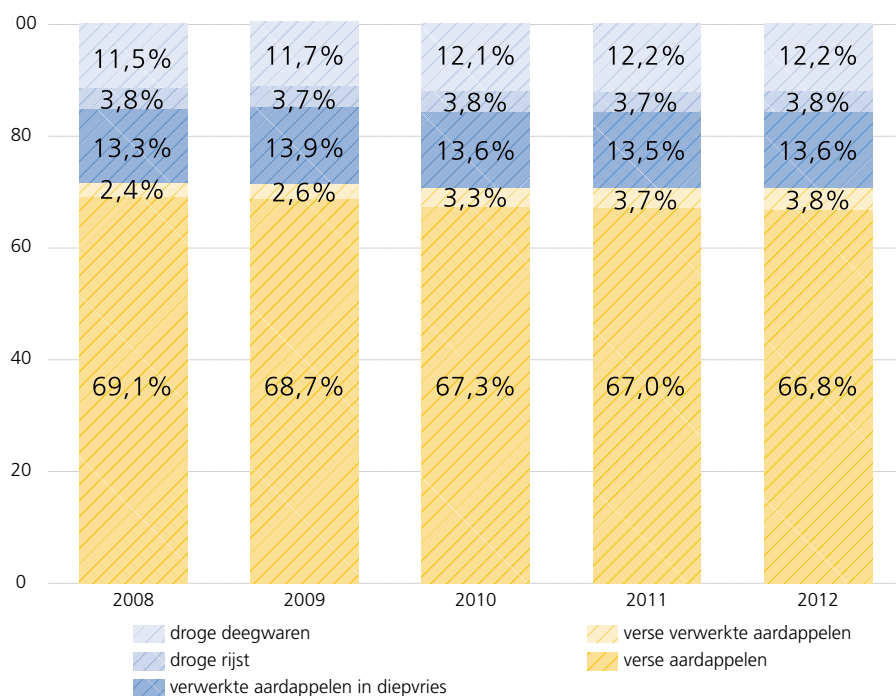
Het Bintje blijft de meest aangekochte aardappelvariëteit in België, maar het volumeaandeel van het Bintje is wel gedaald van 34% in 2008 tot 26% in 2012. Dit ras wordt dan ook het meest gebruikt in de industriële productie van frieten. **Nicola** is de tweede belangrijkste variëteit met een aandeel van 18% in 2012. **Charlotte** maakt de top drie compleet met een aandeel van 9%. Deze drie variëteiten zijn ook bijna de enige die de gemiddelde Vlaming kent. De variëteit is voor de Vlaming dan ook een minder belangrijk aankoopcriterium. Het kooktype (vastkokend, bloemig) scoort op dat vlak hoger en is na het uitzicht en het verpakkingsgewicht het derde belangrijkste aankoopcriterium.

Specifiek over de consumptie van **frieten** heeft VLAM geen exacte cijfers omtrent het volume per capita. We beschikken wel over een frequentie-inschatting: **62%** van de Vlamingen tussen 18 en 65 jaar verklaren **wekelijks** friet te eten, **23%** een paar keer per maand, **11%** één keer per maand en **4%** minder vaak. ■

U kunt dit artikel lezen op tablet en downloaden via:
www.westvlaanderenwerkt.be

Figuur 2

Marktaandeel maaltijdbegeleiders in België (in % van het volume)

BRON: GfK Panelservices Benelux